

OSNOVNA ŠOLA LESKOVEC PRI KRŠKEM

8273 Leskovec pri Krškem, Pionirska 4, tel.: 07 490 40 60, tel./fax: 07 490 40 63

Vzgojni načrt

Šolsko leto 2018/19

Leskovec pri Krškem, september 2018

Kazalo

1. Uvod.....	2
2. Vizija OŠ Leskovec pri Krškem	3
3. Vrednote, na katerih temelji vzgojno delovanje naše šole.....	3
4. Podatki za oblikovanje vzgojnega načrta	3
5. Evalvacija vzgojnega načrta za šolsko leto 2017/2018	4
6. Prioritete v šolskem letu 2018/2019	7
6.1. Formativno spremljanje	7
6.2. Uspešno sodelovanje s starši	8
7. Načela, po katerih bomo vzgojno delovali.....	10
7.1. Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja.....	10
7.2. Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev	10
7.3. Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja	11
7.4. Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev	11
7.5. Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil.....	12
7.6. Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline	12
7.7. Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti 13	
7.8. Načelo osebnega zgleda	13
8. Vzgojne dejavnosti	14
8.1. Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti.....	14
8.2. Pohvale učencem	15
8.3. Vrste vzgojnih ukrepov	16
9. Svetovanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov	18
9.1. Svetovanje.....	18
9.2. Restitucija in mediacija	19
9.3. Mediacija – postopek izvajanja na šoli.....	21
10. Kako bomo spremljali izvajanje vzgojnega načrta	22
11. Sprejem vzgojnega načrta	22

1. Uvod

Na podlagi Zakona o osnovni šoli (Ur. L. 102/07, 2.člen) so cilji osnovnošolskega izobraževanja:

- zagotavljanje splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu,
- vzpodbujanje skladnega, spoznavnega, čustvenega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika,
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje, sporočanje in izražanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku,
- vzpodbujanje zavesti o integriteti posameznika,
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti in vedenja o zgodovini Slovenije in njeni kulturi,
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije,
- vzgajanje za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin in s tem razvijanje sposobnosti za življenje v demokratični družbi,
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja in pridobivanje znanj za nadaljevanje šolanja,
- pridobivanje splošnih in uporabnih znanj, ki omogočajo samostojno, učinkovito in ustvarjalno soočanje z družbenim in naravnim okoljem in razvijanje kritične moči razsojanja,
- razvijanje in ohranjanje lastne kulturne tradicije,
- seznanjanje z drugimi kulturami in učenje tujih jezikov,
- omogočanje osebostnega razvoja učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi in zakonitostmi razvoja,
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanje za doživljanje umetniških del in za umetniško izražanje in
- oblikovanje in spodbujanje zdravega načina življenja in odgovornega odnosa do naravnega okolja.

2. Vizija OŠ Leskovec pri Krškem

Naša vizija je postati šola, kjer gradimo demokratične medosebne odnose in razvijamo strpnost do drugačnih. V sodobno opremljeni in urejeni šoli, ki se povezuje z okoljem, želimo s poudarkom na raziskovalnem pristopu, upoštevajoč potrebe posameznika, razvijati kritično mišljenje in tako učence opremiti s kvalitetnim znanjem in spretnostmi za nadaljnje izobraževanje in za življenje.

3. Vrednote, na katerih temelji vzgojno delovanje naše šole

Iz ciljev osnovne šole in vizije šole izhajajo naslednje vrednote:

- **Urejenost** – urejenost šole in šolske okolice in skrb za vsakega posameznika, da pripomore k uresničevanju te vrednote
- **Demokratični odnosi** – ta vrednota zajema poleg vključevanja učencev, staršev in vseh zaposlenih v mehanizme odločanja tudi spoštljive odnose in konstruktivno reševanje konfliktov
- **Strpnost** – sprejemanje drugačnosti
- **Individualizacija** – skrb za vsakega posameznika in prilagajanje nalog razvojni stopnji posameznika
- **Kvalitetno znanje** – aktivno znanje, raziskovalni pristop
- **Spretnost kritičnega mišljenja**
- **Spretnosti za nadaljnje izobraževanje in vseživljenjsko učenje**
- **Spretnosti za življenje** – socialne veščine
- **Sodelovanje z okoljem**

4. Podatki za oblikovanje vzgojnega načrta

Izhodišče za oblikovanje vzgojnega načrta za leto 2018/2019 je vizija šole, načela vzgojnega delovanja in evalvacija vzgojnega načrta za šolsko leto 2017/2018, ki je navedena v nadaljevanju.

5. Evalvacija vzgojnega načrta za šolsko leto 2017/2018

- S strani Otroškega parlamenta so izpostavljeni ODNOSI (učitelj, učenec, vodstvo, kuharji, hišniki, osebje). Odnosi niso sami po sebi umevni. Izpostavljeni so bili predvsem odnosi v kuhinji, med kuharji in tudi do učencev. V avgustu bo na temo, ki se bo dotaknilo tudi odnosov, organizirano predavanje za vse zaposlene OŠ. Na sestanku pa je bilo predlagano, da bi se zaposlenim zopet predstavil naš pravilnik o mobingu.
- Pohvale: zanimiv pouk, dobre razlage, mir pri pouku, odgovornost za svoje znanje, medpredmetno povezovanje snovi, delo v skupinah, igra, več dejavnosti za nadarjene, uporaba IK tabel, razlaga učitelja, možnost javnega nastopanja, razvijanje solidarnosti
- Graje: prepisovanje PP predstavitev, učitelj ne želi pomagati, ni poizkusov, preveč DN, premalo ŠPO, ocenjevanje LUM izdelkov, veliko zgodovine pri GUM
- Evalvacija iz prejšnjega šolskega leta: - prepoved uporabe mobilnih telefonov, enotna šolska pohvala, primerno urejeno fizično okolje, priprava protokola ravnanja ob kršitvah, omejitve prigrizkov, boljša organizacija pri delitvi kosil (tudi popoldanske malice)
Izpostavljeno je bilo, da bo potrebno v naslednjem šolskem letu zopet več pozornosti nameniti uporabi mobilnih telefonov in spinnerjev. Na uvodnem roditeljskem sestanku poudariti, da so prepovedani tudi v predprostoru. Pri tem je zelo pomembno, da takoj in dosledno reagiramo vsi.
Šolsko pohvalo za učence, ki so dosegli posebne dosežke in bili javno pohvaljeni, smo tudi oblikovali v letošnjem šolskem letu.
Primernemu in urejenemu fizičnemu okolju smo v letošnjem šolskem letu namenili veliko pozornosti (prednostna naloga).
Pri omejitvi prigrizkov smo le-te izpostavili in tudi staršem priporočili na uvodnem roditeljskem sestanku. Izpostavljeno je bilo predvsem praznovanje rojstnih dni. Rojstni dan pa se lahko praznuje tudi kako drugače (z risbicami,

mislimi, izdelavo knjige...). Če pa se učitelji s starši na začetku dogovorijo o načinu praznovanja, naj pri tem tudi vztrajajo.

- Izrekli 18 vzgojnih ukrepov po Vzgojnem načrtu (Obvestilo staršem in zapis pogovora ob kršitvi šolskih pravil)... elektronski cigareti, zloraba TOM telefona, fizično nasilje med učenci (tudi prijava na Policijo), fizično nasilje starša nad učencem (prijava na Policijo), neupoštevanje pravil v OPB
- Uspešnost ob takojšnji intervenciji, obveščanju staršev, pogovoru z učencem in v sodelovanju s svetovalno službo (potrebno opredeliti v šolskih pravilih, kaj se pričakuje od svetovalne službe).

Priprava protokola ob kršitvi šolskih pravil. Temu bomo namenili posebno konferenco v mesecu avgustu, saj le-to zahteva širšo debato in razpravo strokovnih delavcev. Šolska pravila so »živa stvar«, ki nenehno zahteva prilagajanje in soustvarjanje. Seveda pa jih je potrebno poznati in naloga zaposlenega je, da ustrezno ukrepa (zapis o kršitvi šolskih pravil). Izpostavljeno je bilo, da to učitelju vzame veliko časa in da je vzgojno ukrepanje do učencev naporno in zahtevno delo, po drugi strani pa se moramo zavedati, da smo strokovni delavci in da smo ob kršitvah dolžni reagirati. Pogovarjali smo se tudi o pomoči učitelju, ki ima težave z disciplino v razredu.

PREDNOSTNI NALOGE:

- BRANJE ZA ZNANJE, BRANJE ZA ZABAVO: branje v mesecu oktobru, diferenciacija bralnih seznamov, kotiček Priporočam ti knjigo, izdelava svoje knjige, starejši berejo mlajšim, Bralni nahrbtnik, knjižnica na prostem, tiho branje z bralnimi nalogami, bralna uganka v knjižnici, čim več dela z besedili
- KULTUREN, ODGOVOREN, MOČNEJŠI

Želeli smo:

Izboljšati počutje otrok v šoli in jih ob tem motivirati, da tudi sami sodelujejo oz. skrbijo za svoje šolsko okolje.

Vložiti še več truda v logistične rešitve med odmori, časom kosila in malice. Povečati občutek varnosti pri učencih in dvigniti raven njihove odgovornosti.

V času dežurstev doseči večjo aktivnost in prisotnost učiteljev, obenem pa v teh situacijah še bolj vzgojno delovati.

Skrbeti za notranjost in zunanost šole na tak način, da bodo učenci, starši in ostali obiskovalci naše šole spoznali, katere so naše vrednote, kakšen je naš odnos do prostora, narave, estetike, tradicije, umetnosti....

Pri učnih urah skrbeti za pravico otrok do kvalitetnega pouka in dvigniti raven zavedanja da so učenci odgovorni za svoje uspehe in doseženo znanje. Kazati ničelno toleranco do vseh vedenjskih odklonov, ki motijo učitelja pri njegovem delu, hkrati pa ostalim učencem onemogočajo spremljanje pouka.

Vzgojni načrt je zakonsko opredeljen in smo ga dolžni izvajati. Iz priporočil Ministrstva o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta, citiram: »Pomembno je torej, da se učitelj zaveda vrednot, ki jih skuša razvijati pri učencih, ter reflektira povezanost vzgoje za določene vrednote s svojo vsakodnevno prakso. Vzgaja tudi s svojim odnosom do učencev, z izborom vsebin in metod dela, z izborom materialov, načini vodenja procesov, izražanjem pričakovanj, s svojimi odzivi v različnih situacijah, z načini ocenjevanja znanja, vrednotenjem informacij, izražanjem svojih stališč in prepričanj ter na druge načine.« Dodala bi še: šola naj bo do učencev spoštljiva in zahtevna, z jasnimi pravili in pričakovanji glede na njihov psihosocialni razvoj.

Evalvacijo pripravila: Bojana Abram, vodja vzgojnega načrta

6. Prioritete v šolskem letu 2018/2019

Na podlagi evalvacije vzgojnega načrta 2018/2019 in na podlagi prednostnih nalog, ki tudi sledijo viziji naše šole ter ostalih pobud, smo kot letošnje prioritete izbrali naslednje.

6.1. Formativno spremljanje

Vodja: Tatjana Kerin

Učinkovito orodje, ki vodi k boljši kakovosti učenja in poučevanja, je tudi formativno spremljanje oz. preverjanje, saj:

- učence spodbuja k prevzemanju odgovornosti za svoje učenje,
- postavlja učenje in učenca v središče učnega procesa,
- spodbuja zavzetost in motivacijo za učenje,
- je zelo občutljivo za individualne razlike med učenci, vključno z njihovim predhodnim znanjem,
- razvija vrednotenje, usklajeno s cilji in standardi, z močnim poudarkom na formativni povratni informaciji, izboljšuje učne dosežke.

Formativno spremljanje/preverjanje (FS) poudarja pomen aktivne vloge učenca pri izgradnji kakovostnega in trajnega znanja. Pri tem ga učitelj podpira tako, da nenehno ugotavlja, kako učenec napreduje, in prilagaja pouk povratnim informacijam, ki jih pridobi od učenca. Pomembno je, da si učitelj in učenci izmenjujejo povratne informacije z namenom premagovanja vrzeli v učenju ter izboljšanja dosežkov. Formativno spremljanje ima pozitiven učinek na učenje takrat, ko učitelj kakovostne povratne informacije poda učencem in ko ti vrednotijo svoje delo ter delo drug drugega. Napredni šolski sistemi v Evropi in po svetu, ter številne raziskave dokazujejo, da formativno spremljanje prispeva k večji kakovosti učenja, poučevanja in izboljšuje učne dosežke vseh učencev. Prav tako spodbuja odgovornost in samostojnost učencev, izboljšuje odnose v razredu, med učiteljem in učenci ter med učenci.

Ključni elementi formativnega spremljanja:

1. Določanje namenov učenja in kriterijev uspešnosti
2. Priprava dejavnosti v razredu, ki omogočajo pridobivanje dokazov o učenju
3. Zagotavljanje povratnih informacij, ki učence premikajo naprej
4. Aktiviranje učencev, da postanejo drug drugemu vir poučevanja (vrstniško učenje)
5. Aktiviranje učencev za samoobvladovanje (samovrednotenje) njihovega učenja

V prednostno nalogo šole bo vključena skupina učiteljev, ki se želijo opolnomočiti za razvijanje formativnega spremljanja/preverjanja v svoji pedagoški praksi. Nekateri že sledijo omenjenim načelom, drugi si želijo izpopolniti svoje znanje na tem področju, ali pa so na začetku poti uvajanja FS v svojo prakso. Pod okriljem ZRSS bomo deležni strokovne podpore in izobraževanja. Skupaj bomo iskali in prebirali strokovno literaturo ter izmenjavali ideje. S kolegialnimi hospitacijami se bomo učili drug od drugega ter tako bogatili svojo pedagoško prakso. Ustvarjali bomo okoliščine, ki bodo učencem omogočale samostojnejše učenje ter pridobivanje trajnejšega in kakovostnejšega znanja. Iskali bomo odgovore na vprašanja, kako biti pozoren na individualne razlike med učenci, posebej v njihovem predznanju, kako spodbuditi učence k večji miselni dejavnosti, kako vzpostavljati miselno spodbudno, psihološko varno in sproščeno vzdušje v razredu, kako navaditi učence, da bodo vedeli kako naj se učenci učijo in zakaj, ter kaj bodo morali razumeti, vedeti in znati, da bodo uspešni.

Želimo si ustvarjati pouk po meri vsakega učenca, ki bo v vsakem posamezniku vzbudil interes za učenje in soljudi, da mu bo mar, kaj se dogaja z njim in okoli njega. Uvajanje načel FS je dolgotrajen proces, ki lahko traja tudi več let. Z načrtnimi aktivnostmi in medsebojnim sodelovanjem bomo lažje spreminjali svojo prakso.

Vodja/koodinator prednostne naloge:

Tatjana Kerin

6.2. Uspešno sodelovanje s starši

Vodja: Tanja Cedilnik

Sodelovanje med šolo in starši je ključ do uspešnega dela pri izobraževanju in vzgoji otrok. Pri tem je nujen partnerski odnos, ki ga odlikujeta zaupanje in spoštovanje. Za dobro vzgojo otroka smo odgovorni tako učitelji kot tudi starši. Le z usklajenim korakom bomo prišli do skupnega cilja.

Sodelovanje med domom, družino in šolo je zakonjeno, pričakovano, koristno, vendar določeno nezadovoljstvo med učitelji in starši še vedno obstaja.

SKUPAJ želimo poiskati načine in oblike medsebojnega sodelovanja, ki motivirajo.

V delovni skupini prednostne naloge smo zastavili naslednje cilje:

- graditi na medsebojne zaupanju,
- evalvirati dosedanje delo s starši in poudariti primere dobre prakse ter jih aplicirati na ostala področja, v kolikor je mogoče,
- organizacijsko tako zastaviti dejavnosti šole, da bo staršem omogočen čim boljši dostop do teh dejavnosti (npr. koledar roditeljskih sestankov),
- pojasniti staršem pričakovanja učiteljev (morda z zgibanko),
- z anketnimi vprašalniki in vodenimi intervjuji analizirati obstoječe stanje tako med starši kot učitelji in na podlagi odgovorov speljati nekatere zelo ozko usmerjene akcije in dejavnosti

vse z namenom dobrega in še boljšega sodelovanja s starši.

Program prednostne naloge predstavimo svetu zavoda in svetu staršev v septembru.

7. Načela, po katerih bomo vzgojno delovali

7.1. Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja

Navedeno načelo bomo izvajali s spodbujanjem strpnosti med učenci in s šolskimi pravili, ki bodo pripomogla k vzpostavljanju discipline ter spoštujejo otrokovo človeško dostojanstvo. Pri oblikovanju pravil sodelujejo učenci, starši in zaposleni. Glede na določila načela bo šola delovala v skladu spoštovanja učencev tudi v primerih vzpostavljanja discipline in kaznovanja.

7.2. Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev

Šolska skupnost

Na podlagi določil načela omogočanja aktivnega sodelovanja učencev je v šoli organizirana Šolska skupnost. Preko predstavnikov razredov v Šolski skupnosti lahko učenci sodelujejo pri odločanju o življenju in delu na šoli.

Oddelčna skupnost

Vsi učenci so vključeni v oddelčne skupnosti. Na začetku leta oddelčne skupnosti sprejmejo pravila delovanja in skupnega življenja. Oddelčne skupnosti se dobijo na razredni uri z razrednikom. Te ure so namenjene predvsem prenašanju informacij med učenci in učiteljem ter šolo in tudi povezovanju znotraj oddelčne skupnosti.

Otroški parlament

Učenci preko svojih predstavnikov razpravljajo o zanje aktualnih temah na nivoju oddelka, šole, občine in države. Sklepe in predloge predstavijo javnosti, odgovornim osebam in institucijam.

Pomembno so učenci vključeni tudi v primeru, ko kršijo šolska pravila, saj v postopku izbire vzgojnega ukrepa sodelujejo in sami iščejo način, kako bodo škodo, ki so jo povzročili s kršenjem pravila, tudi najbolje popravili.

7.3. Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja

Razredne ure v oddelkih od 4. do vključno 9. razreda so vsakih 14 dni. Del razrednih ur so tudi socialne igre in preventivne dejavnosti, ki razvijajo pozitivne medosebne odnose, gradijo medsebojno zaupanje. Učitelj te dejavnosti izvaja v sproščenem vzdušju in ima prostor in čas, da se družijo in pogovori z učenci.

Z vzpostavljanjem mediacije kot načina reševanja sporov želimo izboljšati in razvijati klimo, v kateri so dobri odnosi pomembni.

Na šoli organiziramo tudi dneve dejavnosti, ki so namenjeni pridobivanju znanj in razvijanju veščin za skladen razvoj osebnosti in humano vključevanje v skupnost.

Šola razvija in spodbuja uporabo aktivnih metod učenja in poučevanja. Učitelji uporabljajo učne metode, ki upoštevajo razvojne sposobnosti učencev. Prisluhnejo njihovim potrebam in jih skušajo upoštevati. Nivo zahtevnosti prilagajajo sposobnostim učencev. Spodbujajo uporabo aktivnejših metod učenja in poučevanja ter spodbujajo aktivno in ustvarjalno sodelovanje posameznikov. Za učence s posebnimi potrebami prilagajajo metode poučevanja, preverjanja in ocenjevanja.

7.4. Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev

Šola se zaveda pomena in vpliva staršev in obratno, zato si prizadeva vzpostavljati tvorno sodelovanje s starši.

Starši lahko osebno ali pisno preko Sveta staršev in Sveta šole ter preko spleta podajajo predloge in osnutke pomembnih dokumentov, ki zadevajo življenje in organizacijo dela v šoli.

Učitelji imajo redne govorilne ure, dopoldan in popoldan po urniku. Učitelji imajo tudi telefonske številke staršev, ki so dosegljivi za redno informiranje o vedenju otrok. Na rednih roditeljskih sestankih šola obvešča starše o načinih izvedbe obveznega in

razširjenega programa šole. Tako lahko tudi podajo svoja mnenja in sodelujejo pri odločanju. Organiziramo strokovna predavanja, namenjena boljšemu razumevanju in uresničevanju vzgojnih zmožnosti.

Šola redno obvešča o dogajanju na šoli in jih vabi na prireditve, srečanja in k drugim oblikam sodelovanja.

Posamezni oddelki in posamezni starši se lahko dogovorijo o posebnih oblikah sodelovanja v šoli v naravi, pri pouku ali kaj podobnega. Te dejavnosti se opredelijo v LDN šole ali v učiteljevem letnem delovnem načrtu za posamezni oddelek.

Šola občasno z iskanjem povratne informacije evalvira posamezne oblike sodelovanja s starši – po določenih roditeljskih sestankih, predavanjih za starše, da preveri njihovo zadovoljstvo in predloge za nadaljnje delo.

7.5. Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil

Izhajanje iz temeljnih pravic in zavedanje pravic in odgovornosti vsakega člana je potrebno za strpno in učinkovito sobivanje.

Šola bo vzgajala učence v duhu medsebojnega spoštovanja pravic, kar posledično pomeni tudi spoštovanje drugih pravic in dolžnosti, ki iz tega izhajajo. Seveda pa se pri tem zavedamo, da se učenci razumevanja nekaterih konceptov šele učijo, zato bo spodbujala učenje le-teh in to učenje prilagajala starosti in sposobnostim razumevanja.

7.6. Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline

Z nekaterimi strukturiranimi dejavnostmi šola vzpodbuja prevzemanje odgovornosti in razvija samostojnost pri učencih.

S posebnimi pristopi k reševanju problemov, kot sta svetovalni razgovor in mediacija, učitelji in učenci pomagajo kršiteljem videti problem in jih spodbujajo k iskanju ustrežnejših načinov reagiranja.

Tudi s pogostejšimi povratnimi sporočili, predvsem s pozitivnimi, ki se nanašajo na učenčevo vedenje in tudi osebnost, učitelji utrjujejo pozitivnejšo samopodobo. Prav tako dajejo učitelji učencem s povratnimi sporočili o neprimernem vedenju smernice o neprimernosti nekaterih in zaželenosti drugih vedenj.

7.7. Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti

Šola je pri svojem delovanju avtonomna, vendar se zaveda pomembnosti sodelovanja z okoljem. Z namenom uresničevanja vzgojnega načrta se povezuje in sodeluje z okoljem. Prisluhne potrebam, stališčem in interesom okolja in jih poskuša z medsebojnim usklajevanjem vključiti v vzgojni načrt. Dejavnosti bomo predvideli v LDN šole.

Šola z namenom usklajenega delovanja na vzgojnem področju sodeluje s športnimi, kulturnimi in drugimi organizacijami v okolju.

Delavci šole se zavedajo pomena doslednosti pri oblikovanju varnega in predvidljivega psihosocialnega okolja.

7.8. Načelo osebnega zgleda

Pri proaktivnem delovanju ne smemo pozabiti, da smo posamezniki tisti, ki vplivamo na lastne misli, čustva in vedenje. Pomembno je, da se tega zavedamo in tako tudi ravnamo, kadar vzgajamo učence v samostojne, odgovorne osebe. Zavedati se moramo, da se učenci od nas učijo predvsem preko zgleda.

8. Vzgojne dejavnosti

8.1. Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti

Proaktivne vzgojne dejavnosti, ki so sestavina celovite kulture šole in se izražajo v vsakodnevni šolski praksi:

- skrb vsakega učitelja za kakovost pouka, kjer se v čim večji meri uporablja aktivne oblike dela,
- priprava, spremljanje in evalvacija individualiziranih programov za učence s posebnimi potrebami in za nadarjene učence. V ta proces vključujemo učenca, starše in vse učitelje, ki poučujejo učence,
- sistematično načrtovanje in izvajanje razrednih ur,
- oblikovanje razrednih pravil v začetku vsakega šolskega leta, pri čemer se izhaja iz potreb in pobud učencev,
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, kar pomeni hitro in načrtno reševanje,
- aktivnosti za uspešno integracijo romskih učencev, kar zahteva zmanjševanje predsodkov in razvijanje strpnosti pri učencih, starših in zaposlenih,
- aktivnosti za uspešno vključevanje učencev priseljencev,
- spoznavanje posebnosti drugih kultur in njihovega načina življenja ter razvijanje medkulturne vzgoje na nivoju šole,
- organiziranje aktivnega preživljanja časa učencev pred in po pouku in v času prostih ur (prostovoljno delo, varstvo učencev, interesne dejavnosti),
- razvijanje socialnih veščin (prostovoljno delo, medvrstniška pomoč v okviru oddelčnih skupnosti ali učnih skupin, aktivnosti znotraj razrednih ur pri pouku in pri interesnih dejavnostih) in medgeneracijskega sožitja (sodelovanje z vrtcem in domom starejših občanov),
- načrtno in sistematično izvajanje preventivnih dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva, spolnih zlorab in drugih odklonskih pojavov (razredne ure, osebni pogovori, dnevi dejavnosti, CAP delavnice, predavanja iz zdravstvene vzgoje...),

- učenje in razvijanje zdravega življenjskega sloga za učence, starše in zaposlene (aktivnosti v okviru programa Zdrave šole, Zdrav življenjski slog, moj SLOfit),
- načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole, izvajanje tematskih srečanj s starši ali oddelčnih sestankov staršev in učiteljev,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost (skupne prireditve),
- izvajanje dejavnosti za prometno varnost učencev (prometno varnostni načrt šole, sodelovanje s policistom, priprava za kolesarski izpit, Jumicar),
- razvijanje odnosa do narave (Ekošola).

8.2. Pohvale učencem

Učenci so pohvaljeni tako, da o njihovih dosežkih obveščamo ostale učence po ozvočenju šole in na šolskih prireditvah.

Učencem izrekamo pohvale individualno, na nivoju oddelka in na nivoju šole.

Predlog za pohvalo lahko podajo: razrednik, mentor, učenci, šolska skupnost učencev ali drugi strokovni delavci šole. Pohvale se izrekajo ustno ali/in pisno, osebno ali javno – pred sošolci v razredu ali pred učenci cele šole.

Učenci, učitelji in mentorji naj razrednike obveščajo o udeležbi in dosežkih na tekmovanjih. Razrednik naj učence spodbudi k predstavljanju svojih dosežkov pred razredom. Tudi starši lahko o dosežkih svojega otroka obvestijo razrednika.

Dosežki učencev, ki so predstavljeni na petkovi informativni konferenci, jih nato v ponedeljek, v času razredne ure predstavimo tudi vsem učencem (po ozvočenju ali osebno).

Javno objavljamo samo najvišje rezultate (dobitnike priznanj, uvrščene naprej...) ostali lahko za rezultat izvedo pri mentorju oz. učitelju.

Na šolskih prireditvah so učenci pohvaljeni za izjemne dosežke:

- na učnem področju:
 - ko so vse zaključene ocene odlične oz. dosegajo najvišje standarde znanja pri vseh predmetih,
 - za srebrna in zlata priznanja na državnem nivoju,
- na športnem področju:
 - doseženo 1., 2., 3. mesto posamezno ali ekipno na državnem nivoju,
- na umetniških področjih:
 - glasba, likovno ustvarjanje, dramska igra, ples, film,
- na tehničnem in računalniškem področju:
 - dosežki na državnem nivoju,
- za izjemno vedenje pri opravljanju različnih nalog in v odnosih z vrstniki in odraslimi,
- ter za izjemen napredek pri doseganju učnih rezultatov.

Posebne pohvale se izrekajo ob zaključku šolskega leta in zaključku šolanja.

8.3. Vrste vzgojnih ukrepov

Strokovni delavec, ki je priča kršitvi ali je prvi obveščen o kršitvi, se pogovori z učencem in spodbudi učenca, da popravi nastalo materialno škodo oziroma odnos. Če strokovni delavec oceni, da pri tem potrebuje pomoč, jo poišče pri vodstvu šole ali v šolski svetovalni službi.

O hujših ali ponavljajočih se kršitvah obvesti razrednika oz. vodstvo šole.

Predlog za začetek postopka zaradi storjene kršitve lahko razredniku poda vsak delavec šole, starši ali učenec, če gre za neupoštevanje opozorila oz. za hudo kršitev šolskih pravil.

Razrednik mora biti s strani delavca šole čim prej obveščen o kršitvi učenca in z vednostjo ter v sodelovanju z razrednikom izpelje nadaljnji postopek obravnave kršitve ter sodelovanje s starši učenca.

Razrednik razišče okoliščine domnevne kršitve, zbere dodatne informacije od morebitnih očitvidcev in se pogovori z učencem, ki pojasni vse o domnevni kršitvi.

Če je na podlagi okoliščin mogoče sklepati, da bo za obravnavo kršitve potrebno sodelovanje s starši, jih razrednik o kršitvi takoj obvesti in jih pozove, da prisostvujejo pogovoru z učencem.

Če starši ne morejo sodelovati pri razgovoru, lahko učenec ali starši med strokovnimi delavci šole izberejo zagovornika otroka, s katerim se dogovorijo o razgovoru v šoli. Tudi starši lahko predlagajo pogovor o kršitvi in ukrepanju s strokovnim delavcem šole. Če je pri kršitvi udeleženi več učencev, so pri skupnem pogovoru s kršitelji prisotni starši le, če je mogoče zagotoviti prisotnost staršev oz. zagovornikov vseh učencev oziroma strokovnih delavcev.

Razrednik mora pred izbiro vzgojnega ukrepa zanesljivo ugotoviti, da je kršitev mogoče pripisati določenemu učencu ali skupini učencev.

Pri izbiri določenega vzgojnega ukrepa mora razrednik upoštevati:

- predvidene pedagoške posledice ukrepanja,
- zmožnost presoje posledic lastnih dejanj glede na učenčevo starost,
- nagibe oziroma motive za dejanje,
- okolje, v katerem učenec živi,
- škodljivost dejanja,
- ponavljanje kršitve in ostale okoliščine.

Ukrep naj se nanaša:

- na reševanje konflikta (mediacija, svetovalni razgovor),
- na dogovor o nadaljnjem delu,
- na poravnavo škode (družbeno-koristno delo, medsebojna pomoč, materialno oz. denarno nadomestilo),
- na obravnavo pri svetovalni službi.

Kadar obravnava na podlagi Vzgojnega načrta in Šolskih pravil ni bila učinkovita, se je strokovni delavec – razrednik dolžan o nadaljnjem ukrepanju posvetovati z vodstvom šole in šolsko svetovalno službo. Skupaj lahko sprejmejo odločitev o ukrepanju v skladu z določili Zakona o osnovni šoli (54. in 60.člen).

9. Svetovanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov

9.1. Svetovanje

Svetovanje je proaktivno in preventivno, kadar šola učence usposablja za doseganje spodaj navedenih ciljev. Svetovanje se izvaja tudi pri reševanju problemov, ki so posledice nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil. Pri tem je pomembno ustvarjanje kulture, v kateri se konflikti uporabljajo za krepitev prakse sporazumevanja in iskanja kompromisov, kulture medsebojnega poslušanja in sporazumevanja.

Učenci lahko poiščejo pomoč pri odrasli osebi na šoli, kateri najlažje zaupajo. Ta oseba se po potrebi posvetuje z ostalimi strokovnimi delavci na šoli oz.se poveže s starši učenca. V primeru nasilja ravna v skladu z zakonodajo.

Svetovanje učencem izvajajo:

- učitelji in mentorji dejavnosti, kadar se problem nanaša na njihov predmet ali dejavnost,
- razrednik, ko je problem bolj celostne narave in zahteva vključevanje staršev, drugih učiteljev, svetovalne službe ali vodstva šole,
- šolska psihologinja ali socialna delavka, ko problem zahteva poglobljeno obravnavo,
- ravnateljica ali pomočnika ravnateljice, ko gre za kršenje postavljenih in/ali dogovorjenih pravil.

Svetovanje se lahko izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovorov z učenci v času govorilnih ur za starše in učence, ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih.

Posebne oblike svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov in sporov so osebni svetovalni pogovori, vzpodbujanje samovrednotenja ali samopreseje ter mediacija in restitucija.

Cilji svetovanja so, da se učenec uči:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojati o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge, sprejemanja različnosti,
- opazovati lastna občutja, razmišljanja in vedenja,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, tesnoba, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija,
- razvijati realno in pozitivno samopodobo ali samospoštovanje.

Oblike pomoči učencu so lahko še:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,
- načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci,
- vključevanje v določene dejavnosti,
- uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,
- nudenje različnih oblik zunanje pomoči,
- dogovori z učencem o občasnih individualnih programih,
- zagotavljanje varnosti, ...

9.2. Restitucija in mediacija

Restitucija je metoda poravnave povzročene škode. Pri tem ne gre v prvi vrsti za materialno škodo, čeprav tudi ta ni izvzeta, pač pa v večji meri za škodo, ki jo učenci povzročijo na etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Pri restituciji naj bo poravnava smiselno povezana s povzročeno škodo (etično, socialno, psihološko ali materialno). Kadar učenec ne more poravnati škode neposredno, jo lahko nadomesti na področju, na katerem je bila škoda povzročena. To ponuja veliko več možnosti izbire. Na primer, če je učenec poškodoval šolsko lastnino, ga lahko povprašamo, kaj bi bil pripravljen storiti za boljšo materialno urejenost šole. Če se je škoda zgodila na področju medsebojnih odnosov, lahko premisli, kako bi prispeval k boljšim medsebojnim odnosom v skupnosti.

Kakovostna restitucija in mediacija sta priložnost za učenje in za spreminjanje samopodobe učencev. Učenec, ki je povzročil materialno škodo, ne ostaja več le učenec, ki je povzročil materialno škodo in zaradi tega utrpel določene posledice, ampak postaja učenec, ki je prispeval k urejenosti šole in je na to ponosen. Zaveda se, da prispevek k urejenosti šole o njem pove nekaj drugega kot povzročena škoda. Učenec, vpleten v spor, en ostaja le v sporu, pač pa razvija svoje sposobnosti in spretnosti reševanja konfliktov. Če pri izvajanju mediacije in restitucije manjkajo svoboda izbire, prevzemanje odgovornosti, učenje o sebi ter spreminjanje samopodobe učenca, je to le izvajanje posledic kršitev pravic drugih ali sprejetih pravil. Tudi to je oblika učenja in vzgojnega dela, a ne mediacija in ne restitucija.

Mediacija in restitucija sta načina reševanja sporov in problemov. Vzgojitelj bo v primeru, da učenec zavrača možnosti, ki jih ponujata mediacija in restitucija, odločil o posledicah kršitev v skladu z dogovori in pravili šolskega reda. V nekaterih izjemnih primerih je glede na okoliščine kljub sočasno izvedeni mediaciji ali restituciji učencu lahko izrečen tudi formalni vzgojni opomin.

Temeljna načela mediacije in restitucije so:

- za učenca sta mediacija in restitucija prostovoljna ponujena možnost. Lahko se o loči ali pa ne, da bo skušal reševati spor ali odpraviti posledice svojih neustreznih dejanj na ta način,
- mediacija in restitucija sta priložnosti za učenje novih vzorcev vedenja in popravo napak,

- spodbujata pozitivno vedenje in poudarjata vrednote; ne spodbujata obrambnega vedenja, kar storita kritika in kaznovanje,
- zahtevata odločitev in napor učenca,
- ni kaznovalca, učenci ustvarjalno rešujejo spor ali problem,
- vpletene strani sprejmejo rešitev problema oziroma nadomestilo povzročene škode.

Če je učencem dovoljeno narediti in popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljani spreminjati vedenje, da bodo izgrajevali pozitivno samopodobo in samospoštovanje, da bodo lažje razumeli napake drugih in razvijali svojo strpnost.

9.3. Mediacija – postopek izvajanja na šoli

Mediacijo na šoli izvajajo usposobljeni strokovni delavci.

Učenec lahko sam predlaga, da bi želel konflikt rešiti s pomočjo mediacije. To lahko sporoči razredniku ali pa kateremu od strokovnih delavcev, ki so usposobljeni za izvajanje mediacije. S strokovnim delavcem se dogovorita o času mediacije. Mediator predlaga tudi komediatorja. Mediacije se lahko izpeljejo pred, med ali po pouku, večinoma v knjižnici, lahko tudi v kabinetu.

Mediacijo lahko predlagajo tudi drugi delavci na šoli. Če se udeleženca ali udeleženci mediacije s tem strinjajo, se jo izvede na podoben način, kot če jo predlaga učenec.

Učenci – medianti ali mediatorja sporočita učitelju in razredniku izostanek od pouka.

O izvedeni mediaciji ostane podpisan dogovor, ki se hrani pri svetovalni delavki. Vse kar se na mediaciji pogovarjajo in dogovarjajo, je zaupne narave.

Mediacijo se lahko izvaja v primerih konfliktov med učiteljem in starši, med učitelji ali med učitelji in učenci. Tovrstno mediacijo izvajata usposobljeni šolski mediatorji Dženi Rostohar in Melita Zagorc Vegelj.

10. Kako bomo spremljali izvajanje vzgojnega načrta

Seznanitev z vzgojnim načrtom – na konferenci ob sprejemu, prej pa bo javno dostopen izvod v zbornici in na internetu. Učitelji, učenci in starši lahko podajajo pripombe.

Izvajanje vzgojnega načrta bomo spremljali skozi poročila strokovnih delavcev in aktivov ter timov.

Vodstvo in svetovalna služba ter tim za vzgojni načrt bodo pregledali in evalvirali izvajanje načrta.

Ravnateljica najmanj enkrat letno poroča Svetu staršev in Svetu šole o uresničevanju vzgojnega načrta.

Posebej se bo evalviralo izvajanje aktivnosti, ki bodo načrtovane kot prioritete.

11. Sprejem vzgojnega načrta

Osnutek vzgojnega načrta je na podlagi aktivnosti, ki so potekale z učenci, s starši in z zaposlenimi, pripravil strokovni tim za pripravo vzgojnega načrta.

Učenci lahko predlagajo aktivnosti in spremembe preko svojih predstavnikov v Šolski skupnosti učencev.

Strokovni tim sestavljajo:

- Bojana Abram, vodja tima,
- Ana Antolič Miler,
- Nataša Brodnik Kržan,
- Marjeta Košir,
- Melita Zagorc Vegelj,

- Tatjana Longo,
- Dženi Rostohar,
- Zoran Zlatič,
- Daniela Stamatović.

Predstavniki staršev v timu so:

- Vesna Šinko,
- Katarina Uršič,
- Rudi Vrščaj.

Njim lahko starši sporočijo morebitne predloge za spremembo vzgojnega načrta. Osnutek vzgojnega načrta je bil predstavljen v kolektivu, na spletni strani šole in na Svetu zavoda.

Potrjen in sprejet je bil na seji Sveta zavoda dne _____.

Žig šole

Ravnateljica
Jožica Repše

Leskovec pri Krškem, september 2018